

Bestuursdienst

Afdeling **Beleid en Programmering**
Onderwerp **Noodopvangvoorzieningen 2010**

Bezoekadres
Europaweg 8

Postadres
Postbus 268
9700 AG Groningen

E-mailadres
info@ocsw.groningen.nl

Website
www.groningen.nl

De leden van de raad van
de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 62 96 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk OS 09.2057930

Datum **15 OKT 2009** Uw brief van

Behandeld
door **G. de Jong**

Geachte heer/mevrouw,

Met deze brief willen wij u informeren over de stand van zaken en de te verwachten ontwikkelingen rond de (noodopvang)voorzieningen voor asielzoekers in 2010.

De gemeente Groningen draagt sinds eind 2000 bij aan de financiering van noodopvangvoorzieningen voor vluchtelingen. Door de invoering van de pardonregeling in juni 2007 is de noodzaak deze voorzieningen te ondersteunen gestaag afgenomen. De financiële bijdrage aan deze voorzieningen is dan ook teruggelopen van ruim 700.000 euro in 2007 tot 490.000 euro in 2009. Voor het jaar 2010 gaan we uit van een benodigd bedrag van 220.000 euro.

In deze brief schetsen we de actuele stand van zaken rond de in de stad Groningen gevestigde noodopvang voor asielzoekers, gaan we in op het te verwachten aanvullende rijksbeleid betreffende de opvang van asielzoekers en geven we aan, welke activiteiten wij in 2010 nog financieel zullen ondersteunen.

Rijks- en lokaal beleid

Asielbeleid en de uitvoering ervan is primair een rijksverantwoordelijkheid. Gemeenten worden in de praktijk echter geconfronteerd met de consequenties daarvan en hebben daardoor een (mede)verantwoordelijkheid. Deze heeft vooral betrekking op de bescherming van de openbare orde en de gemeentelijke zorgtaak voor rechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen.

Gemeenten hebben belang bij een zo sluitend mogelijke aanpak in de asielketen. Illegaliteit en 'de straat' bieden geen oplossing. Lokaal asielbeleid dient vanzelfsprekend binnen wettelijke kaders te blijven.

De uitgangspunten van het lokale asielbeleid in de gemeente Groningen zijn:

- voorkomen dat mensen op straat belanden;
- het zoveel mogelijk voorkomen van illegaliteit;
- voorkomen dat mensen als dader of als slachtoffer afhankelijk worden van criminaliteit;
- waar mogelijk bijdragen aan het realiseren van een sluitende vreemdelingenketen.

Het geheel van noodopvangvoorzieningen voor (ex)asielzoekers bestaat uit meerdere voorzieningen en regelingen. De belangrijkste zijn:

- de reguliere noodopvang van stichting Transit (voormalig Formule 1 hotel);
- het kinderfonds van stichting INLIA;
- knelpunten noodopvang / fonds bijzondere noden, uitgevoerd door INLIA;
- het project Perspectief voor (ex) AMV's (Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen), uitgevoerd door Vluchtelingenwerk;
- leefgeld ex AMV's, uitgevoerd door INLIA.

Om voor voorzieningen in aanmerking te komen moet aan enkele criteria zijn voldaan. Deze criteria gelden met uitzondering voor deelname aan het project Perspectief. In aanmerking voor de gemeentelijk gefinancierde voorzieningen komen personen die:

- voor 1 augustus 2006 in Groningen verbleven;
- rechtmatig in Nederland verblijven, maar geen recht hebben op (rijks)opvangvoorzieningen of andere voorliggende voorzieningen;
- dan wel niet rechtmatig in Nederland verblijven, maar actief en controleerbaar meewerken aan vertrek.

In geval van schrijnendheid of medische noodzaak kan buiten deze criteria om besloten worden een voorziening toe te kennen. De toetsing op de criteria wordt uitgevoerd door vluchtelingenorganisatie INLIA. Ook plaatsing in de noodopvang en uitbetaling van voorzieningen gebeurt via INLIA. Bovengenoemde criteria gelden ook voor de (financiële) ondersteuning van asielzoekers die bij particulieren verblijven of ondersteund worden door particuliere organisaties.

Conform afspraken met het Rijk streven we ernaar de reguliere noodopvang eind 2009 te beëindigen. Voor enkele categorieën uitgeprocedeerde asielzoekers wordt naar verwachting vanaf 2010 centrale opvang geboden. Hoe deze regeling er precies uit gaat zien is op dit moment nog niet duidelijk.

Per 1 oktober 2009 verblijven nog 70 personen in de noodopvang aan de Helsinkiweg (Formule 1), waarvan 21 personen voor rekening van de gemeente Groningen. Van deze 21 vallen 8 personen onder de pardonregeling; zij betrekken op korte termijn zelfstandige huisvesting. Om beëindiging van de noodopvang daadwerkelijk mogelijk te maken zijn wij eind januari 2009 gestart met het Casusoverleg Noodopvang. Vaste deelnemers aan dit overleg zijn de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V), Stichting INLIA, Stichting Transit, Vluchtelingenwerk en de gemeente Groningen. Indien nodig nemen ook de Vreemdelingenpolitie en vertegenwoordigers van andere (Groningse) gemeenten aan het overleg deel. Doel van het casusoverleg is afstemming te vinden over de wijze waarop personen die nu nog in de noodopvang verblijven, perspectief geboden kan worden op ofwel legaal verblijf in Nederland, dan wel gecontroleerd vertrek uit Nederland. Hiertoe worden in onderlinge afstemming passende acties in gang gezet.

Tussenevaluatie

Uit een tussenevaluatie van het Casusoverleg (zie bijlage) blijkt dat in de periode tot en met juli 2009 in totaal 28 dossiers in bespreking zijn genomen. Het gaat om dossiers van 22 individuen en 6 gezinnen. Het merendeel van hen verblijft in de noodopvang aan de Helsinkiweg. In enkele gevallen betreft het mensen met particuliere opvang. In totaal hebben 12 dossiers betrekking op personen die voor rekening van de gemeente Groningen in de noodopvang verblijven.

Uit de tussenevaluatie blijkt dat in zes van de 28 zaken de noodopvang is beëindigd: in drie gevallen door vergunningverlening en in twee gevallen door in bewaringstelling. In één geval is er sprake van onttrekking aan toezicht: deze is vertrokken.

De tussenevaluatie benoemt de volgende belemmerende factoren voor het behalen van resultaten (legaal verblijf of gecontroleerd vertrek):

- problemen rond het vaststellen van de identiteit van de vreemdeling;
- aanwezigheid van nog lopende verblijfsprocedures;
- tijdrovende procedures voor het verkrijgen van reisdocumenten;
- aanwezige noodzaak tot nader onderzoek vanwege medische- of psychische problematiek.

Tussen de DT&V en de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) zijn afspraken gemaakt over het versneld afhandelen van lopende procedures van personen die in de noodopvang verblijven. De deelnemers aan het Casusoverleg beschikken niet over middelen of bevoegdheden om directe invloed uit te oefenen op de overige belemmerende factoren.

De tussenevaluatie besluit dan ook met de conclusie dat zonder aanvullende maatregelen de doelstelling de noodopvang eind 2009 te beëindigen niet gehaald zal worden.

Beëindiging van de noodopvang is wenselijk op grond van het bestuursakkoord dat bij de invoering van de Pardonregeling tussen Rijk en gemeenten is afgesloten. Beëindiging van de bestaande noodopvang is eveneens wenselijk vanwege de woon- en leefomstandigheden die maar net aan de minimumeisen voldoen. Om deze redenen blijft ons college, met inachtneming van de uitgangspunten van ons lokaal asielbeleid, streven naar beëindiging van de noodopvang.

Wij verwachten dat door aanvullende maatregelen van de staatssecretaris van Justitie rijksopvang kan worden geboden aan enkele categorieën vluchtelingen die nu nog aangewezen zijn op noodopvang. Zoals eerder vermeld is nog niet duidelijk hoe deze aanvullende maatregelen er uit zullen zien.

Alternatieven voor noodopvang

In individuele gevallen is opvang mogelijk in de Vrijheidsbeperkende Locatie (VBL) in Ter Apel. Tijdens het verblijf in de VBL vindt intensieve oriëntatie plaats op de mogelijkheden tot vertrek. De VBL is een open centrum; personen die in de VBL verblijven zijn vrij om in en uit te lopen, maar hun bewegingsvrijheid is beperkt tot het grondgebied van de gemeente Vlagtwedde. Indien deze vorm van opvang aansluit bij de gekozen vertrekstrategie en plaatsvindt op basis van vrijwilligheid, stemmen wij hiermee in. Het aanbod van noodopvang wordt dan beëindigd.

Personen die niet rechtmatig in Nederland verblijven, komen alleen in aanmerking voor de gemeentelijke noodopvang als zij actief en controleerbaar meewerken aan vertrek. Niet in alle gevallen is hiervan in voldoende mate sprake. In die gevallen dat er duidelijk sprake is van gebrek aan medewerking, heeft een meer dwingende aanpak van de kant van de DT&V onze instemming. In de praktijk zal dit betekenen dat de voorbereiding van vertrek plaatsvindt vanuit de VBL in Ter Apel of, als

daartoe rechtens aanleiding is, vanuit vreemdelingenbewaring. De bevoegdheid iemand in hechtenis te nemen berust te allen tijde bij de Hulpofficier van Justitie, dus niet bij de gemeente, noch bij de DT&V.

Een in omvang kleine, maar problematische categorie betreft personen die niet rechtmatig in Nederland verblijven, maar die feitelijk niet uitzetbaar zijn en/of niet terug kunnen keren. Wij zijn van mening dat de verantwoordelijkheid voor deze groep vreemdelingen ten principale bij het Rijk berust.

Een beperkt aantal personen zal ook na 1 januari 2010 nog aangewezen zijn op opvang. Hoeveel personen dit betreft is moeilijk te voorspellen, mede

omdat er nog geen zicht is op de uitwerking van aanvullende rijksmaatregelen voor de opvang van enkele categorieën vreemdelingen.

In samenspraak en in samenwerking met de particuliere organisaties die op dit gebied actief zijn (INLIA, Transit, Vluchtelingenwerk) zullen wij ons maximaal inspannen de personen die na 1 januari 2010 nog aangewezen zijn op noodopvang en die daar ook voor in aanmerking komen, onderdak te bieden. Hierbij zullen wij ook die gemeenten betrekken die momenteel nog plaatsen in de noodopvang bekostigen.

Financiën

Voor afbouw van de noodopvang reserveren we in 2010 nog een bedrag van 40.000 euro. Om daarnaast voorziene knelpunten het hoofd te bieden en tegemoet te komen aan 'bijzondere noden' reserveren we een bedrag van 20.000 euro.

Het noodfonds kindertoelage, een tegemoetkoming in de kosten van levensonderhoud voor kinderen van vluchtelingen zonder verblijfstitel, willen we vanaf 2009 afbouwen. Er worden geen nieuwe 'klanten' tot de regeling toegelaten. Voor het kinderfonds reserveren we in 2010 een bedrag van 40.000 euro.

Op grond van de motie Spekman c.s. wordt de bekostiging van het project Perspectief en de bekostiging van leefgeld voor ex-AMV's (ten dele) door het Rijk overgenomen. Deelname aan het landelijk experiment Perspectief gebeurt op basis van co-financiering. Het experiment Perspectief heeft als startdatum 1 oktober 2009 en kent een looptijd van anderhalf jaar. De gemeentelijke bijdrage in de kosten bedraagt 90.000 euro per jaar. De bijdrage aan Vluchtelingenwerk en de tegemoetkoming in de uitvoeringskosten voor INLIA worden in 2010 teruggebracht tot in totaal 30.000 euro.

In onderstaand overzicht zetten we de verschillende begrotingsposten op een rij:

-	afbouw reguliere noodopvang (Stichting Transit)	40.000
-	knelpunten noodopvang (Inlia)	20.000
-	noodfonds kindertoelage (Inlia)	40.000
-	project Perspectief (Vluchtelingenwerk)	90.000
-	uitvoeringskosten Inlia	15.000
-	bijdrage Vluchtelingenwerk	15.000
	Totaal	220.000

Het bedrag van 220.000 euro is opgenomen in de conceptbegroting 2010.

Wij menen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester

A handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, connected strokes.

de secretaris

A handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, connected strokes. Below the signature is a solid horizontal line.

BijlageTussenevaluatie Noodopvang 'Formule 1' Groningenjanuari – juli 2009Achtergrond

In het bij de pardonregeling afgesloten bestuursakkoord is afgesproken dat gemeenten, indien mogelijk, eind 2009 de (financiering van de) noodopvang beëindigen. Aangezien de gemeente Groningen de noodopvang van het Formule 1 Hotel voor 25 tot 30 personen betaalt, heeft Groningen een casusoverleg geïnitieerd. Het eerste overleg vond plaats op 29 januari 2009.

Het doel van het casusoverleg is te bezien op welke wijze deze personen een perspectief geboden kan worden –legaal verblijf in Nederland dan wel gecontroleerd vertrek uit Nederland– opdat de noodopvang daadwerkelijk beëindigd kan worden. Tijdens het overleg zoeken de deelnemende partijen afstemming met elkaar over het toekomstperspectief van de mensen die nu nog in de noodopvang verblijven en zetten zij hiertoe passende acties in gang.

Volledigheidshalve wordt verwezen naar het werkdocument casusoverleg noodopvang (*zie bijlage*). Daarin wordt onder andere het doel, de werkwijze, de uitgangspunten en de deelnemers van het overleg beschreven.

Deelnemende partijen in het overleg zijn: gemeente Groningen, St. Inlia, St. Transit (beheerder noodopvang), VWN, VP (*op afroep*) en afgevaardigden van andere Groningse gemeenten.

Ontwikkeling

Sinds de start in januari hebben zich gaandeweg andere gemeenten aangesloten bij het overleg. De betreffende gemeentebtenaar schuift op afroep aan en delegeert de behandeling van zaken voor een deel naar gemeente Groningen. Op dit moment behandelen we ook zaken van Winschoten, Stadskanaal, De Marne en Pekela.

Een andere ontwikkeling is dat we niet alleen zaken van vreemdelingen uit het Formule 1 hotel behandelen. Ook vreemdelingen die op particuliere adressen in de stad Groningen verblijven en die financieel ondersteund worden door Groningen kunnen instromen in het overleg.

De IND heeft zich bereid getoond om lopende procedures van vreemdelingen die in de noodopvang verblijven, versneld af te handelen.

De DT&V organiseert begin september 2009 voor de deelnemers van het casusoverleg een excursie naar het VBL te Ter Apel, om kennis te nemen van de werkwijze aldaar.

In- en uitstroom

Tot nu toe zijn 28 zaken aangedragen. Het betreft 22 individuen en 6 gezinnen.

Zaken worden ingebracht door de gemeenten zelf. Van de aangedragen zaken waren 10 al bij de DT&V bekend (vanuit de centrale opvang, bewaring en/of VBL). Ook in deze zaken is de vreemdeling de kans geboden nogmaals gebruik te maken van de DT&V om hun vertrektraject vorm te geven. Er is 1 zaak vanuit een VBL traject ingestroomd op grond van tot dan toe onbekende omstandigheden die nieuwe aanknopingspunten bieden.

In het eerste halfjaar is in 6 zaken de noodopvang beëindigd. Het betreft hier de zaken:

- Een dossier: heeft uitstel van vertrek en recht op RVA voorzieningen gedurende 1 jaar
- Een dossier: had ook uitstel van vertrek maar is inmiddels geheel uit beeld verdwenen
- Een dossier: heeft een asielvergunning gekregen.
- Twee dossiers: in vreemdelingenbewaring gesteld
- Een dossier: heeft zich aan toezicht onttrokken

Samenwerking:

De onderlinge samenwerking is uitstekend te noemen. Er is constructief overlegd over hoe dit overleg vorm te geven. De te volgen strategie in zaken wordt in goed overleg bepaald. Gesprekken worden door DT&V samen met St. Transit of VWN met de vreemdelingen gevoerd. De onderlinge communicatie per mail en telefoon verloopt goed. Het gegeven dat gemeente Groningen het secretariaat voert, wordt als zeer prettig ervaren, evenals de inzet van een externe voorzitter van de vergaderingen.

De strategie wordt dus per zaak zorgvuldig met de deelnemende partijen afgestemd. Inbewaringstelling vindt plaats als er goede redenen zijn om aan te nemen dat dit noodzakelijk is voor dan wel uitmondt in vertrek van de vreemdeling. Uiteraard wordt hierbij zorgvuldig getoetst of er sprake is van zicht op uitzetting.

Het beëindigen van noodopvangvoorzieningen door de gemeente ten aanzien van niet meewerkende vreemdelingen die niet in bewaring kunnen worden gesteld, wordt niet op voorhand uitgesloten. Dergelijke zaken zal elke gemeente individueel beoordelen.

Conclusie

Het casusoverleg staat wat inbreng en samenwerking betreft goed op de rails.

De oorzaken voor het behalen van resultaat zijn divers (verlening Rijksopvang, vergunningverlening, inbewaringstelling, vertrek zonder toezicht). Deze liggen echter niet op het vlak van zelfstandig vertrek.

De belemmeringen voor het behalen van resultaat zijn ook divers, maar zijn grofweg onder te verdelen in de volgende categorieën:

- problemen rond vaststelling identiteit van vreemdeling, dit heeft meestal te maken met weigerachtige houding van de vreemdeling om terug te keren: 6 zaken. In een aantal van deze zaken ziet DT&V geen verdere mogelijkheid om het vertrek te faciliteren.
- lopende verblijfsprocedures (aanvragen worden ook ingediend kort nadat DT&V met de vreemdeling in gesprek gaat): 4 zaken. Inmiddels heeft IND zich bereid verklaard om zaken versneld af te handelen.
- lopende LP aanvragen, soms lang wachten op nieuwe presentatiedatum, langlopend onderzoek van ambassade: 4 zaken. In deze zaken wordt maximale druk uitgeoefend door DT&V om direct of via strategische weg voortgang te boeken bij de diverse ambassades.
- psychische problematiek van de vreemdeling die nader onderzoek vergt: 2 zaken. In deze zaken wordt afstemming gezocht met plaatselijke hulpverleners en/of onderzoek BMA opgestart.

Concluderend: de doelstelling om de noodopvang per 1-1-2010 te beëindigen zal – gezien de aard van de belemmeringen en het tempo waarin deze opgeheven worden – naar alle waarschijnlijkheid niet worden gehaald. Een deel van de oplossing voor het beëindigen van de noodopvang kan liggen in het doorplaatsen van vreemdelingen naar de Vrijheidsbeperkende Locatie te Ter Apel, mogelijk ook indien nog lopende reguliere procedures openstaan. Mogelijk sluit dit aan bij een wijziging in overheidsbeleid inzake de motie Spekman.

Het verdient verder aanbeveling om zoveel mogelijk druk op alle externe partijen te leggen om voortgang te boeken in het verkrijgen van LP's, het afhandelen van procedures etc. En niet in het minst om de vreemdeling tot terugkeer te bewegen. Echter, ook in de noodopvang geldt dat als een vreemdeling niet meewerkt aan zijn of haar terugkeer, de betrokken partijen veelal niet bij machte zijn het vertrek te forceren.

Waakzaamheid is geboden daar waar het gaat om het niet opnieuw verlenen van onderdak aan vreemdelingen die met instemming van het casusoverleg in bewaring zijn gesteld. Dit geldt ook voor het stopzetten van ondersteuning aan vreemdelingen die niet meewerken aan hun terugkeer.